

..... को
विधान २०७५....

प्रस्तावना:-

"....." को "यो
विधान गौरादह नगरपालिकाको संघ संस्था ऐन २०७५ को अधिनमा रहि तर्जुमा गरिएको छ" ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संस्थाको नाम:- यस संस्थाको नाम "....."
रहनेछ । अंग्रेजीमा .....
रहनेछ ।
  - क. प्रारम्भ:- यो विधान संस्था दर्ता भएको मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।
  - ख. संस्थाको अस्तित्व:- यो संस्था एक अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला, संगठित, स्वशासित, गैर नाफामूलक, गैर राजनीतिक तथा गैर सरकारी सामाजिक संस्था हुनेछ । संस्थाबाट आफ्नो उद्देश्य बाहेक आय आर्जन गर्ने तथा कुनै प्रकारको शुल्क लिई वा नलिई परामर्श प्रदान गर्ने कार्य गरिने छैन ।

२. परिभाषा:-
  - क. "विधान" भन्नाले ..... को विधानलाई सम्झनु पर्दछ ।
  - ख. "संस्था" भन्नाले ..... लाई जनाउँदछ ।
  - ग. "समिति" भन्नाले यस विधानको दफा १३ बमोजिम गठित कार्य समितिलाई जनाउँदछ ।
  - घ. "सभा" भन्नाले यस विधान बमोजिम बसेको साधारण सभा र विशेष साधारण सभालाई समेत जनाउँदछ ।
  - ङ. "पदाधिकारी" भन्नाले संस्थाका पदाधिकारीहरूलाई सम्झनुपर्दछ ।
  - च. नियम, विनियम भन्नाले यस विधान अन्तर्गत बन्ने नियम विनियमलाई जनाउँछ ।
  - छ. स्थानीय अधिकारी भन्नाले गौरादह नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी वा निजले अधिकार प्रत्यायोजन गरेको अधिकृत लाई जनाउँछ ।
  - ज. तोकिएको वा तोकिए बमोजिम भन्नाले यो विधान र यस विधान अन्तर्गत बनेको नियम विनियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्दछ ।

- झ. "स्थानीय तह" भन्नाले न.पा./गा.पा./उ.म.न.पा./म.न.पा. लाई जनाउनेछ ।
- ञ. "सदस्य" भन्नाले संस्थाको कुनै पनि सदस्यता (साधारण, संस्थागत, आजीवन एवं कार्य समितिको पदाधिकारी समेत) वा संघ संस्थालाई जनाउनेछ ।
- ट. "संस्थापक सदस्य" भन्नाले बिजुक्छे आगं समिति गठन सम्बन्धी पहिलो बैठकमा उपस्थित सदस्यहरूलाई संस्थापक सदस्य भनिनेछ ।
- ठ. "स्थानीय सरकार" भन्नाले गौरादह नगरकार्यपालिका लाई बुझाउने छ ।

३. संस्थाको छाप र चिन्ह:- प्रचलित कानूनी व्यवस्थाको प्रतिकूल नहुनेगरी संस्थाको एउटा छुट्टै छाप र चिन्ह हुनेछ । छाप र चिन्ह अनुसूचि १ बमोजिमको ढाँचामा हुनेछ । तर संस्थाको नाम छाप र चिन्ह पूर्व दर्ता भएको कुनै संस्थासँग मेल खाएमा संशोधनको प्रक्रियाद्वारा तुरुन्त संशोधन गरिनेछ ।

परिच्छेद-२ उद्देश्य

४. संस्थाको उद्देश्य:- संस्थाको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहनेछ ।
- क. यो संस्था मुनाफा रहित, जनहितकारी सामाजिक संस्था हुनेछ ,
  - ख.
  - ग.
  - घ.
  - ङ.
  - च.
५. संस्थाको उद्देश्य प्राप्त गर्न गरिने कामहरू:- यस संस्थाले उपरोक्त उद्देश्यहरू प्राप्त गर्न देहायका कार्यहरू गर्नेछ:-
- क. संस्थाले प्रचलित नेपाल कानून प्रतिकूल नहुने गरी आफ्ना उद्देश्यहरू कार्यान्वयन गर्नेछ ।
  - ख. संस्थालाई आवश्यक पर्ने भवन निर्माण गर्ने वा भाडामा वा लिजमा लिन दिन सक्नेछ । कम्प्युटर, टेलिफोन, टाइपराइटर, फ्याक्स जस्ता कार्यालय सामान तथा सवारी साधन खरिद गर्नेछ वा भाडामा लिई प्रयोग गर्नेछ ।

परिच्छेद-३

सदस्यता

६. सदस्यहरूको वर्गीकरण- यस संस्थाका देहाय बमोजिम ४ प्रकारका सदस्यहरूको वर्गीकरण गरिएको छः-
- क. साधारण सदस्यः- यस विधानको दफा ७ बमोजिम योग्यता पुगेको कुनै पनि नेपाली नागरिकले तोकिएको प्रकृया अन्तर्गत रहि आवेदन गरेमा संस्थाको सदस्यता प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरू साधारण सदस्य हुनेछन् ।
- ख. आजीवन सदस्यः- संस्थाको विकासको लागि विशेष सहयोग योगदान पुऱ्याउने व्यक्तिहरूलाई तोकिएको प्रकृया अन्तर्गत साधारण सदस्य मध्येबाट इच्छुक सदस्यलाई कार्य समितिको निर्णयानुसार आजीवन सदस्यता प्रदान गरिने छ ।
- ग. मानार्थ सदस्यः- उपयुक्त ठहर गरेको विशिष्ठ समाजसेवी तथा प्रतिष्ठित नेपाली नागरिकलाई संस्थाको मानार्थ सदस्य प्रदान गर्न सक्नेछ तर मानार्थ सदस्यहरूको मताधिकार रहने छैन ।
७. सदस्यता प्राप्तिको लागि आवश्यक योग्यताः- यस संस्थाको सदस्यको लागि देहाय बमोजिमको योग्यता पुगेको हुनु पर्नेछ ।
- क. नेपाली नागरिक भएको ,
- ख. १८ वर्ष उमेर पूरा गरेको ,
- ग. मानसिक सन्तुलन नगुमाएको ,
- घ. सार्वजनिक सम्पत्ती हिनामिना गरेको नठहरेको ,
- ङ. नैतिक पतन देखिने फौजदारी र भ्रष्टाचारीको अभियोगमा सजाय नपाएको ,
- च. संस्थाको उद्देश्य पूर्तिका लागि निश्वार्थ भावनाले सेवा गर्न चाहने ,
८. संस्थाको सदस्य प्राप्त गर्न वा वहाल रहन नसक्ने अवस्थाः- देहायको अवस्थामा कुनै व्यक्तिले संस्थाको सदस्यता प्राप्त गर्न वा वहाल रहन सक्ने छैन ।
- क. गैह्र नेपाली नागरिक ,
- ख. १८ वर्ष उमेर पूरा नभएका ,
- ग. मगज विग्रैको वा बौलाएका ,
- घ. सार्वजनिक सम्पत्ति हिनाविना गरेको ठहरेको ,
- ङ. नैतिक पतन देखिने फौजदारी र भ्रष्टाचारीको अभियोगमा सजाय पाएको ,

- च. सम्बन्धित संस्थाको व्यवस्थापनमा नीजि स्वार्थ भएको ,
- छ. साहुको दामासाहीमा परेको ,
- ज. कुनै प्रकारको चोरी, ठगी, कित्ते वा जालसाझी गरेको वा आफ्नो जिम्माको धनमाल अनधिकृत तवरले मासेको वा दुरुपयोग गरेको वा भ्रष्टाचार गरेको अभियोगमा अदालतबाट कसुरदार ठहरी सजाय पाई सजाय पाएको १ वर्ष ननाघेको ,
- झ. विधानको दफा ७ को उपदफा ६ बमोजिमको योग्यता नपुगेको ।

९. सदस्यताको समाप्ति:-

१. देहायको अवस्थामा कुनै व्यक्ति संस्थाको सदस्यमा वहाल रहने छैन ।
  - क. यस विधानको दफा ८ बमोजिमको सदस्यता प्राप्त गर्न नसक्ने भएमा ,
  - ख. साधारण सभाको ७५% को सदस्यहरूको बहुमतले संस्थाको सदस्य पदबाट हटाउने प्रस्ताव पारित गरेमा ,
  - ग. सदस्यले आफ्नो पदबाट दिएको राजीनामा स्वीकृत भएमा ,
  - घ. संस्थाको काम कारवाहीमा वेइमानी वा बदनियत गरेको कुरा अदालतबाट प्रमाणित भएमा ,
  - ङ. यस विधान बमोजिम संस्थाले गर्न नहुने, भनी तोकिएको कुनै कार्य गरेमा ,
  - च. सदस्यता शुल्क बुझाउन बाँकी भएमा ,
  - छ. संस्था विघटन भै खारेज भएमा ,
  - ज. सदस्यको मृत्यु भएमा , देवाली वा गुठी छोडी गएमा वा बिना सूचना तीन पटक वार्षिक साधारण सभामा र कार्य समितिको बैठकमा अनुपस्थित भएमा ,
२. कुनै व्यक्तिका सम्बन्धमा संस्थाको सदस्यता प्राप्त गर्न वा वहाल रहन अयोग्य ठहराउनु भन्दा अघि संस्थाले निजलाई सो कुराको सूचना दिई, सफाईको सबुद पेश गर्ने मौका दिइने छ ।

१०. सदस्यता शुल्क र सदस्यता प्रदान गर्ने विधि:- यस विधानको दफा ६ बमोजिम देहाय बमोजिमको शुल्क तिरी सदस्यता प्राप्त गर्न सक्नेछन् ।

१. साधारण सदस्य:-

- क. साधारण सदस्य प्राप्त गर्न चाहने व्यक्तिले प्रवेश शुल्क वापत रु.....र वार्षिक शुल्क वापत रु..... बुझाई तोकिएको प्रक्रिया अनुसार आवेदन पेश गर्नेलाई कार्य समितिको निर्णयले साधारण सदस्यता प्रदान गर्न सक्नेछ ।
- ख. त्यस्ता साधारण सदस्यले वार्षिक नवीकरण शुल्क रु ..... बुझाउनु पर्नेछ ।
- ग. साधारण सदस्यता प्राप्त गर्ने सदस्यले प्रत्येक वर्ष आर्थिक वर्षको श्रावणमा दस्तुर बुझाई नवीकरण गराई सक्नु पर्नेछ ।

२. आजीवन सदस्य:- संस्थामा एकमुष्ट रु. .... बुझाई तोकिएको प्रक्रिया अन्तर्गत आवेदन दिने व्यक्तिहरूलाई कार्य समितिको निर्णयले आजीवन सदस्यता प्रदान गर्न सक्नेछ ।
३. मानार्थ सदस्य:- साधारण सभाको निर्णयले उपयुक्त ठानेको समाजसेवी, विशिष्ठ व्यक्ति तथा प्रतिष्ठित नेपाली नागरिक तथा विदेशी महानुभावहरूलाई मानार्थ सदस्यता प्रदान गर्न सक्ने छ, तर मानार्थ सदस्यको मताधिकार रहने छैन ।
४. कुनै आवेदकलाई सदस्यता नदिने निर्णय गरेमा सो को कारण सहितको जानकारी आवेदकलाई दिईनेछ ।
५. सबै सदस्यहरूले यस विधान र विधान अन्तर्गत बनेको नियम र विनियम बमोजिम भएको व्यवस्थाको पालना गर्नु पर्नेछ ।
६. संस्थाले प्रदान गरेको उपदफा १, २, ३ र ४ अनुसारको सदस्यहरूको तोकिएको ढाँचामा छुट्टै अभिलेख पुस्तिका रहनेछ ।

परिच्छेद-४

साधारण सभा, कार्य समिति तथा बैठक सम्बन्धी व्यवस्था

११. साधारण सभाको गठन:-

१. यस विधानको दफा ७ अनुसार सदस्यता प्राप्त गर्ने मानार्थ सदस्यहरू बाहेक अन्य सदस्यहरू भएको एक साधारण सभा गठन हुनेछ । र यस्मा मानार्थ सदस्यहरू आमन्त्रित हुने छन् । साधारण सभा संस्थाको सर्वोच्च अंग हुनेछ।
२. यस संस्थाको साधारण सभा, देहाय बमोजिम हुनेछ ।
  - क. बार्षिक साधारण सभा:- वर्षको एक पटक बार्षिक साधारण सभा बस्नेछ ।
  - ख. विशेष साधारण सभा:- संस्थाको कूल सदस्य संख्याको १/४ (एक चौथाई) सदस्यहरूले कारण खुलाई विशेष साधारण सभाले माग गरेमा, कार्य समितिले कम्तीमा ७ (सात) दिनभित्र अनिवार्य रूपमा विशेष साधारण सभा बोलाउनु पर्दछ । तर साधारण सभा वा विशेष साधारण सभा बसेको छ महिना भित्र पुनः विशेष साधारण सभा बस्न भने सक्ने छैन ।
३. यस संस्थाको प्रथम बार्षिक साधारण सभा संस्था स्थापना भएको आ.व. समाप्त भएको मितिले ६ महिना भित्रमा गरिने छ र त्यसपछिको बार्षिक साधारण सभाहरू आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले २ (दुई) महिना भित्र गरिने छ ।

४. यस संस्थाको बार्षिक साधारण सभा गर्नको लागि कम्तीमा १५ दिन अगावै र विशेष साधारण सभा गर्नका लागि कम्तीमा ७ दिन अगावै सभा हुने स्थान, मिति, समय र छलफल गर्ने विषय खोली सबै साधारण सदस्यहरूलाई अनिवार्य रूपले सूचना दिइनेछ ।
  ५. उप-दफा ४ बमोजिम बोलाइएको साधारण सभा वा विशेष साधारण सभामा विधानको दफा १८ बमोजिमको गण पूरक संख्या नपुगी सभा हुन नसकेमा कम्तीमा ७ (सात) दिनको म्याद दिई पुनः साधारण सभाको बैठक बोलाइने छ ।
  ६. साधारण सभा र विशेष साधारण सभाको छुट्टा छुट्टै निर्णय पुस्तिका राखिने छ ।
१२. साधारण सभाको काम, कर्तव्य र अधिकार:- साधारण सभाको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।
- क. कार्य समितिले पेश गरेको योजना कार्यक्रमहरू र बार्षिक बजेट पारित गर्ने ।
  - ख. लेखा परीक्षकबाट प्राप्त भएको बार्षिक लेखा परीक्षण-प्रतिवेदन माथि छलफल गरी अनुमोदन गर्ने र लेखा परीक्षण प्रतिवेदनबाट देखिएका अनियमित बेरुजु रकमहरू माथि छलफल गरी नियमित गर्न नमिल्ने बेरुजु रकमहरू अशुल उपर गरी फर्छ्योट गर्नको लागि कार्य समितिलाई निर्देशन दिने ।
  - ग. आगामि बर्षको लागि लेखा परीक्षकको नियुक्ति गर्ने ।
  - घ. संस्थाको बार्षिक कार्य प्रगति विवरण र संस्थाले गरेको कार्यहरूको मूल्याङ्कन गरी कार्य समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिने ।
  - ङ. संस्थाको कार्य समितिका पदाधिकारीहरूको पदावधि पुगेको अवस्थामा कार्य समितिका पदाधिकारीहरूको विधान बमोजिमको प्रक्रिया अन्तर्गत रही निर्वाचन गर्ने ।
  - च. कार्य समितिद्वारा पेश भएका विधान संशोधन, नियम तथा विनियम स्वीकृत गर्ने ।
  - छ. संस्थाको आफ्नै आन्तरिक श्रोतबाट व्यहोर्ने गरी कार्य समितिले पेश गरेको कर्मचारीहरूको दरवन्दी, पारिश्रमिक भत्ता तथा अन्य सुविधाहरूमा आवश्यकता अनुरूप स्वीकृति प्रदान गर्ने ।
  - ज. यस विधानमा उल्लेखित उद्देश्य अनुसारको अन्य कार्य गर्ने गराउने ।
१३. कार्य समितिको गठन:-
१. साधारण सभाका सदस्यहरूबाट निर्वाचित देहाय बमोजिमको पदाधिकारीहरू रहने ११ सदस्यीय एक कार्य समिति गठन गरिने छ । कार्य समितिको निर्णयले आवश्यकता अनुसार सह-सचिव र सह-कोषाध्यक्ष पदमा कार्य समितिका सदस्यहरूबाट नियुक्त गर्न सक्नेछ । उक्त नियुक्तिलाई साधारण सभाले अनुमोदन गर्नु पर्नेछ ।
- अध्यक्ष - १

उपाध्यक्ष	-	१
सचिव	-	१
कोषाध्यक्ष	-	१
सदस्य	-	

जम्मा सदस्य संख्या - .....

२. कार्य समितिको कार्यकाल २ वर्षको हुनेछ ।
  ३. वार्षिक साधारण सभा हुनुभन्दा अगावै कार्य समितिमा रहेको कुनै सदस्यको पद रिक्त हुन आएमा बाँकी अवधिका लागि कार्य समितिका सदस्यको मनोनयन समितिद्वारा गर्न सकिनेछ । यसरी सो पदमा निर्वाचन भएको सदस्यको कार्यकाल जुन सदस्य पद रिक्त भएको हो, सो सदस्य बाँकी कार्यकाल सम्मका लागि मात्र हुनेछ तर अन्य पदहरूको लागि विधान बमोजिम बाँकी अवधिको निमित्त निर्वाचन प्रकृयाद्वारा पद पूर्ति गरिनेछ ।
  ४. कार्य समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार अध्यक्षले बोलाउने छ । तर कार्य समितिको पदाधिकारीहरूको जम्मा संख्याको ५१% ले बैठक बोलाउन माग गरेमा अध्यक्षले कार्य समितिको बैठक तुरुन्त बोलाउनु पर्नेछ ।
  ५. कार्य समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको कुल संख्याको ५१% पदाधिकारीहरू उपस्थित नभै कार्य समितिको बैठक बस्ने छैन ।
  ६. कार्य समितिको बैठकमा अध्यक्षले अध्यक्षता गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा उपाध्यक्षले र उपाध्यक्षको पनि अनुपस्थिति रहेमा बैठकमा उपस्थित सदस्यहरूले छानेको वा जेष्ठ सदस्यले अध्यक्षता गर्नेछ ।
  ७. कार्य समितिको बैठकमा बहुमतको निर्णय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षले निर्णायक मत दिन सक्नेछ ।
  ८. कार्य समितिको बैठकमा छलफल भएको विषयहरूको छुट्टै निर्णय किताबमा लेखी राखिने छ र सो निर्णय विवरणमा बैठकमा उपस्थित सम्पूर्ण सदस्यहरूले सही गर्नु पर्नेछ तर निर्णयमा असहमति जनाउनेहरूले कैफियत खोली सही गर्नु पर्नेछ ।
  ९. संस्थाले गर्ने भनिएको सम्पूर्ण कार्य कार्य समितिको निर्णयबाट हुनेछ ।
  १०. माथिका दफाहरूमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कार्य समितिले गर्न पाउने कुनै कार्यको सम्बन्धमा कार्य समितिका सबै पदाधिकारीहरू लिखित रूपमा सहमत भएमा त्यस्तो सहमतिलाई निर्णय पुस्तिकामा संलग्न गरी त्यस्तो काम बैठक विना पनि गर्न सकिने छ । उपरोक्त बमोजिमको सहमतिलाई कार्य समितिको बैठकको निर्णय सरह मानिने छ ।
१४. कार्य समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:- कार्य समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

१. संस्थाको आगामी वर्षको बार्षिक कार्यक्रम तथा अनुमानित बजेट बनाई साधारण सभामा प्रस्तुत गर्ने ,
  २. विधान बमोजिमको व्यवस्था पालना गरी साधारण सभाको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने ,
  ३. संस्थाको हितमा हुने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ,
  ४. साधारण सभा प्रति उत्तरदायी रहने ,
  ५. संस्थाको उद्देश्य प्राप्तिका लागि उपलब्ध साधन र श्रोतको अधिकतम उपभोग र प्रयोग गर्ने ,
  ६. संस्थाको कार्य सम्पादन गर्न कार्य योजना बनाउने, श्रोत जुटाउने, कार्यान्वयन, सुपरीवेक्षण र अनुगमन गर्ने ,
  ७. संस्थाको कोष र सम्पत्ति सुरक्षित तरिकाले राख्न लगाउने र बैंक खाता खोली सञ्चालन गर्ने ,
  ८. संस्थाको कर्मचारीहरुको सेवा शर्त र सुविधा आदी सम्बन्धी कर्मचारी नियमावली बनाई साधारण सभाबाट स्वीकृत गराई लागु गर्ने गराउने ,
  ९. संस्थाको उद्देश्य परिपूर्तिको लागि आफ्नो कार्य अवधिमा उपयुक्त व्यक्तिहरुको सल्लाहकार समिति तथा अन्य समिति, उप-समिति गठन गर्ने र आवश्यकता अनुरूप कार्यको बाँडफाँड गरी दिने ,
  १०. संस्थाको नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने ।
१५. पद त्याग गर्न सक्ने:- अध्यक्षले उपाध्यक्ष मार्फत कार्य समिति समक्ष र उपाध्यक्ष तथा अन्य पदाधिकारीहरुले अध्यक्ष समक्ष राजीनामा दिई पद त्याग गर्न सक्ने छन् ।
१६. अन्य समितिहरु:
१. यस विधानको परिधी भित्र रहेर संस्थाको कार्य सञ्चालनको लागि कार्य समितिले आवश्यकता अनुसार अन्य समिति वा उप-समिति गठन गर्न सक्ने छ तर सो साधारण सभाको बैठकद्वारा अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।
  २. उप-समितिको कार्यहरु कार्य समितिले तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-५

पदाधिकारीहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार

१७. पदाधिकारीहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार:- कार्य समितिका पदाधिकारीहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।
१. अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार:-
- क. समिति र सभाको बैठकको अध्यक्षता गर्ने, बैठक सञ्चालन गर्ने ,
  - ख. निर्णायक मत दिने ,
  - ग. संस्थाको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने वा प्रतिनिधि तोक्ने ,
  - घ. संस्थाको नेतृत्व दिने ,
  - ङ. आवश्यकता अनुसार बैठक बोलाउन सचिवलाई निर्देशन दिने ,
  - च. अन्य पदाधिकारी एवं सदस्यहरूलाई कामको बाँडफाँड गर्ने ,
  - छ. अभिलेख प्रमाणित गर्ने ,
  - ज. वैदेशिक तथा आन्तरिक संस्थाहरूसँग सम्बन्ध राख्दा आवश्यक सम्झौता गर्ने ,
  - झ. कुनै पदाधिकारीको अनुपस्थितिमा सो पदाधिकारीले गर्ने काम अन्य कुनै पदाधिकारी वा सदस्यलाई गराउन लगाउने ,
  - ञ. संस्थाको सम्पत्तिको संरक्षण, रेखदेख र नियन्त्रण गर्ने ।
२. उपाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार:-
- क. अध्यक्षलाई सहयोग गर्ने ।
  - ख. अध्यक्षले दिएको जिम्मेवारी पूरा गर्ने ।
  - ग. अध्यक्षको अनुपस्थितिमा निजको कार्य गर्ने ।
३. सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार:-
- क. संस्थाको सचिवालयको रेखदेख र संचालन गर्ने ,
  - ख. अध्यक्षको निर्देशन अनुसार बैठक र सभा बोलाउने ,
  - ग. अभिलेख सुरक्षित राख्ने ,
  - घ. अध्यक्षले दिएको अन्य जिम्मेवारी पूरा गर्ने ,
  - ङ. संस्थाको गोपनियता कायम गर्ने ,
  - च. जिन्सी वा नगद सामानको लगत राख्ने,
  - छ. मासिक रूपमा संस्थाबाट भए गरेका कामहरूको प्रतिवेदन तयार गरी कार्य समिति समक्ष पेश गर्ने ,

४. कोषाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार:-
- क. संस्थाको कोषको रेखदेख र सञ्चालन गर्ने ,
  - ख. साधारण सभामा बार्षिक कार्यक्रम र बजेट पेश गर्ने ,
  - ग. लेखा दुरुस्त राख्ने ,
  - घ. नियमित रूपमा बार्षिक लेखापरीक्षण गराउने ,
  - ङ. चल अचल सम्पत्तिको जिम्मेवारी बहन गर्ने ,
  - च. कुनै पनि निकायबाट संस्थाको लेखा सम्बन्धी प्रतिवेदन माग गरेमा तयार गरी पेश गर्ने ।

५. सदस्यहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार:-
- क. समितिको बैठकमा सक्रिय सहभागिता जनाउने,
  - ख. संस्थाको कार्यमा रचनात्मक भूमिकाको निर्वाह गर्ने ,
  - ग. अध्यक्ष र उपाध्यक्षले तोकेको अन्य कार्य गर्ने ,
  - घ. संस्थाको उद्देश्य पूर्तिका लागि आवश्यक सहयोग र पहल गर्ने ।

१८. गण पूरक संख्या:-

१. कुल सदस्य संख्याको ६०% (साठी) प्रतिशत साधारण सदस्यहरुको उपस्थित नभै साधारण सभाको काम कारवाही हुने छैन ।
२. तर विधानको दफा ११ को (५) मा उल्लेख भए बमोजिम पुनः बोलाइएको साधारण सभामा कुल सदस्य संख्याको ५१% उपस्थित भएमा सभा गर्न बाधा पर्ने छैन ।
३. सम्पूर्ण सदस्य संख्याको ५१ % सदस्यहरु उपस्थित नभई साधारण सभाको बैठक बस्न सक्ने छैन । तर यसरी बोलाइएको गणपूरक संख्या नपुगी पुनः बोलाइएको दोश्रो बैठकमा ५१% सदस्यहरु उपस्थित नभएमा पनि साधारण सभाको बैठक बस्न सक्नेछ ।

परिच्छेद-६

आर्थिक व्यवस्था

१९. संस्थाको कोष:-

१. संस्थाको आफ्नो एउटा छुट्टै कोष हुनेछ र सो कोषमा देहाय बमोजिमको प्राप्त रकमहरु जम्मा हुनेछन्:-

- क. सदस्यता वापत प्राप्त प्रवेश शुल्क र सदस्यता शुल्कको रकम ,
 ख. कसैले स्वेच्छाले दिएको अनुदान, सहायता वापत प्राप्त रकम ,
 ग. संस्थाको चल/अचल सम्पत्ति वा अन्य वस्तुको विक्रीबाट प्राप्त रकम ,
 घ. विदेशी संस्था व्यक्ति वा अन्तरराष्ट्रिय संघ संस्थाबाट सहयोग वापत प्राप्त रकम,
 ङ. स्थानीय निकायबाट प्राप्त अनुदान वा सहयोग वापत प्राप्त रकम ,
 च. संस्थाद्वारा संचालित कार्यक्रमहरूबाट उठेको आर्थिक सहयोग वापतको रकमहरू ।
२. विदेशी संघ संस्थाबाट आर्थिक सहयोग तथा अनुदान लिने भए संस्थाले समाज कल्याण परिषद् ऐन २०४९ को दफा १६ बमोजिम पुर्व स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।
३. संस्थामा प्राप्त रकम स्थानीय बैंकमा जम्मा गरी बैंक खाता सञ्चालन गरिने छ ।
२०. खाता सञ्चालन:- संस्थाको बैंक खाता अध्यक्ष ,सचिव र कोषाध्यक्षको (अनिवार्य) संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ । प्रचलित ऐन नियम अनुसार खर्च गर्ने तथा खर्चको श्रेस्ता राख्ने व्यवस्था गरिने छ ।
२१. कोषको रकम खर्च गर्ने तरिका:- संस्थाको कोषमा जम्मा भएको रकम खर्च गर्दा देहाय बमोजिम तरिका अपनाई खर्च गरिने छ ।
- क. संस्थाको वार्षिक बजेट योजना र कार्यक्रम स्वीकृत नगरी कोषबाट खर्च गर्न सकिने छैन ,
 ख. साधारण सभाबाट पारित बजेट र कार्यक्रमको अधिनमा रही कोषबाट रकम खर्च गर्न सकिनेछ ,
 ग. कोषबाट खर्च भएको रकमको आर्थिक प्रतिवेदन साधारण सभामा अनिवार्य रूपले पेश गर्नु पर्नेछ ,
 घ. कोषको रकम खर्च गर्दा तोकिए बमोजिम खर्च गर्नुपर्ने छ ।
२२. संस्थाको लेखा र लेखा परीक्षण:-
- क. संस्थाको आय व्ययको लेखा प्रचलित कानून बमोजिम स्पष्ट तवरले राखिने छ ।
 ख. संस्थाको लेखा परीक्षण प्रचलित कानून बमोजिम रजिष्टर्ड लेखा परीक्षकबाट हुनेछ ।
 ग. नेपाल सरकार वा स्थानीय अधिकारीले चाहेमा जुनसुकै बखतमा पनि आफै वा मातहतका कर्मचारिहरू खटाई संस्थाको हिसाब किताब जाँच गर्न गराउन सक्नेछ ।
 घ. लेखा परीक्षकको नियुक्ति साधारण सभाबाट हुनेछ । तर प्रथम वार्षिक साधारण सभा नभएसम्म लेखा परीक्षकको नियुक्ति कार्य समितिबाट हुनेछ ।
 ङ. संस्थाको लेखा परीक्षण प्रतिवेदन र वार्षिक कार्य प्रगति विवरण १/१ प्रति स्थानीय अधिकारी, जि.वि.स., समाज कल्याण परिषद् र सम्बन्धित निकायमा पेश गरिने छ ।

परिच्छेद-७

निर्वाचन, अविश्वासको प्रस्ताव, विधान संशोधन सम्बन्धी व्यवस्था

२३. निर्वाचन सम्बन्धी व्यवस्था-

- क. कार्य समितिको निर्वाचन प्रयोजनको लागि बढिमा ३ जनाको एक निर्वाचन समिति कार्य समितिको सहमतिद्वारा गठन गरिने छ ।
- ख. निर्वाचन समितिले प्रचलित कानूनको परिधी भित्र रहेर निर्वाचन कार्यविधि आफै व्यवस्थित गर्नेछ ।
- ग. निर्वाचन सम्बन्धी विवाद उत्पन्न भएमा विवादको टुङ्गो निर्वाचन समितिले गरेको निर्णय नै अन्तिम हुनेछ ।
- घ. निर्वाचन सम्पन्न भएको भोलिपल्ट निर्वाचन समितिको स्वतः विघटन हुनेछ ।

२४. उम्मेदवार हुने योग्यता:- कार्य समितिको उम्मेदवार हुन देहाय बमोजिमको योग्यता पुगेको हुनु पर्नेछ ।

- क. सदस्यता वार्षिक नविकरण गरेको हुनु पर्नेछ ,
- ख. साधारण सदस्य बनी लगातार नविकरण गरेको २ वर्ष अवधि पुरा गरेको हुनु पर्नेछ ,
- ग. संस्था संगको कारोबारमा कुनै बाँकी बक्यौता नभएको हुनु पर्नेछ ,
- घ. संस्थाप्रतिको इमान्दार र संस्थाको हितमा निरन्तर लागि रहेको हुनु पर्नेछ ,
- ङ. तर अर्को निर्वाचन नभएसम्मको लागि यो संस्था दर्ता गठन भएको तदर्थ कार्य समितिलाई माथिको उपदफा (क) र (ख) लागु हुने छैन ।

२५. अविश्वासको प्रस्ताव:-

१. अविश्वासको प्रस्ताव लिखित रुपमा कुन कुन पदाधिकारीको विरुद्धमा हो स्पष्ट खुलाई देहाय बमोजिमको रित पुर्ज्याई संस्थामा दर्ता गर्नु पर्नेछ ।
  - क. नेपाली भाषामा शिष्ट शब्दको प्रयोग गरी लेखिएको हुनु पर्छ ,
  - ख. प्रस्तावको विषय स्पष्ट र व्यावहारिक हुनु पर्छ ,
  - ग. साधारण सभा सदस्यहरु मध्येबाट कम्तीमा १/४ (एक चौथाई) सदस्यहरुको प्रष्ट नाम थर र ठेगाना सहित खुलाई सही भएको हुनु पर्छ ।
२. उपदफा १ बमोजिम संस्थामा दर्ता भएको अविश्वासको प्रस्ताव स्पष्ट विषय खुलाई साधारण सभा वा विशेष साधारण सभा बस्ने स्थान, मिति र समय समेत तोकिएको संस्थाको साधारण सभाको सम्पूर्ण पदाधिकारीहरु र सदस्यहरुलाई विधानको दफा ११ (४) बमोजिम साधारण सभा वा विशेष साधारण सभा बस्ने सूचना दिइने छ ।

३. अविश्वासको प्रस्ताव माथि छलफलको प्रक्रिया:-

- क. साधारण सभा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले साधारण सभामा उप-दफा १ बमोजिमको प्रस्ताव पेश गर्न अनुमति दिनेछ र प्रस्ताव पेश गर्ने सदस्यहरु मध्ये १ जनाले अविश्वासको प्रस्ताव ल्याउनु पर्ने कार्य सहितको आफ्नो अभिमत सभा समक्ष प्रस्तुत गर्नेछ ।
- ख. उप-दफा ३ (क) बमोजिम अविश्वासको प्रस्ताव, पक्षका सदस्यले आफ्नो अभिमत प्रस्तुत गरेपछि सो प्रस्ताव उपर मत प्रकट गर्न चाहने बढीमा अन्य तिन जना सदस्यहरुलाई अध्यक्षले अभिमत प्रकट गर्न अनुमति दिन सक्नेछ ।
- ग. उप-दफा (१) बमोजिम अविश्वासको प्रस्ताव जुन पदाधिकारीहरु विरुद्ध प्रस्तुत गरिएको हो, अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले ती पदाधिकारीहरुलाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मौकाको लागि आफ्नो भनाईहरु राख्न अनुमति दिइने छ ।

४. अविश्वासको प्रस्ताव माथि निर्णय:-

१. अविश्वासको प्रस्ताव उपर आफ्नो भनाई प्रस्तुत गर्ने क्रम समाप्त भएपछि अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले सो अविश्वासको प्रस्तावको बहुमत पक्ष वा विपक्षमा छ भन्ने निर्णयको लागि देहाय बमोजिमको कुनै एक तरिका अपनाई अविश्वासको प्रस्तावको निर्णयको घोषणा गर्नेछ ।
  - क. अविश्वासको प्रस्तावको पक्षमा मत प्रकट गर्ने एक समूहमा र विपक्षमा मत प्रकट गर्ने अर्को समूहमा छुट्याएर वा
  - ख. साधारण सभाका सदस्यहरुलाई अविश्वासको प्रस्तावको पक्ष र विपक्षमा गोप्य मतदान गराएर ।
२. साधारण सभाको कुल सदस्य संख्याको २/३ (दुई तिहाई) बहुमतले अविश्वासको प्रस्ताव पारित हुनेछ । त्यस्तो प्रस्ताव पारित भएमा प्रस्तावित पदका व्यक्तिहरु पद मुक्त हुनेछन् ।
३. निर्वाचित भएको ६ महिना नपुगी वा प्रस्ताव विफल भएको ६ महिना नपुगी त्यस्तो व्यक्ति उपर पुनः अविश्वासको प्रस्ताव ल्याउन पाइने छैन ।

२६. विधान संशोधन:- साधारण सभाबाट कुल सदस्य संख्याको २/३ (दुई तिहाई) साधारण सभा सदस्यहरुले अनुमोदन गरे पश्चात मात्र संस्थाको कुनै दफा संशोधन वा खारेजको लागि स्थानीय अधिकारी समक्ष सिफारिस गरी पठाउनु पर्नेछ । स्थानीय अधिकारीबाट स्वीकृत भए पश्चात मात्र संस्थाको कुनै दफा संशोधन वा खारेज भएको मानिने छ ।

२७. नियम बनाउन सक्ने:-

- क. संस्थाले आफ्नो कार्य सम्पादन गर्ने सन्दर्भमा आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ र सो नियम साधारण सभाबाट पारित गराई लागू हुनेछ र स्थानीय अधिकारीलाई सो को जानकारी दिनु पर्नेछ ।
- ख. यो विधान र विधान अन्तर्गत बनेको नियमको अधीनमा रही संस्थाको कार्य सञ्चालन र उद्देश्य कार्यान्वयनका लागि कार्य समितिले कर्मचारी व्यवस्था र आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी विनियम बनाई लागू गर्न सक्नेछ । त्यस्तो विनियमहरू साधारण सभाबाट अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।

२८. कर्मचारीको व्यवस्था:-

- क. संस्थाको दैनिक कार्य सञ्चालन र योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालनको लागि कर्मचारी दरवन्दी सिर्जना, पारिश्रमिक, भत्ता तथा अन्य सुविधा र कर्मचारीको सेवा शर्तहरू अपनाउनु पर्ने कार्यविधि तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
- ख. संस्थाले विदेशी सहयोग प्राप्त गरी संस्थाको सञ्चालन एवं कार्यान्वयन गर्न विदेशी सल्लाहकार वा स्वयं सेवक राख्ने अवस्था भएमा निजले काम गर्ने अवधि पुऱ्याउने सेवा, कामको औचित्य, सुविधा र तिनको योग्यता समेतको विवरण स्थानीय अधिकारी, जिल्ला विकास समिति र समाज कल्याण परिषद्मा समेत जानकारी गराइने छ ।

२९. संस्था खारेजी:-

१. साधारण सभाले आवश्यक देखेमा विशेष प्रस्ताव पारित गरी संस्था खारेजी गर्न सक्नेछ ।
२. उपदफा १ बमोजिम संस्थाको खारेजीको प्रस्ताव पारित गर्दा साधारण सभाले खारेजीको कामका लागि लेखा परीक्षकहरू नियुक्त गर्न सक्नेछन् ।
३. उपदफा २ बमोजिम नियुक्त लिक्विडेटर र लेखा परीक्षकहरूको पारिश्रमिक साधारण सभाले तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
४. यसरी कारणवश संस्था विघटन भई खारेज भएमा संस्थाको दायित्वको फरफारक गरी बाँकी रहने सम्पूर्ण जायजेथा स्वतः **स्थानीय सरकारको** हुनेछ ।

३०. व्याख्या:- यो विधान र विधान अन्तर्गत बनेको नियम विनियमको व्याख्या गर्ने अधिकार कार्य समितिलाई हुनेछ ।

३१. गोप्यता भंग गर्न नहुने:- यस संस्थाका कुनैपनि पदाधिकारी वा सदस्यले संस्थाको अहित हुने कार्य गर्नु हुदैन । कार्य समितिका पदाधिकारी वा साधारण सभाका सदस्यहरूको बैठक वा साधारण सभामा असभ्य र अश्लिल शब्दको प्रयोग गर्न पाइने छैन ।

३२. ऐन अनुसार हुने:- यस विधानमा उल्लेख नभएका कुराहरु कानून बमोजिम हुनेछ र संस्था दर्ता ऐन, नियम र प्रचलित कानूनसँग बाझिन गएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः निष्कृत्य हुनेछन् ।
३३. निर्देशनको पालना:- नेपाल सरकार वा स्थानीय अधिकारीले समय समयमा दिएको निर्देशनको पालना गर्नु संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।
३४. तदर्थ समिति:-
१. यो संस्था स्थापना गरी दर्ता गराउनको लागि गठित तदर्थ समितिले संस्था दर्ता भएको मितिले ६ महिनाभित्र साधारण सभा बोलाई विधान अनुसारको निर्वाचन समितिको गठन गरी नयाँ कार्य समितिको निर्वाचन गराउनेछ र सो को जानकारी स्थानीय अधिकारीलाई दिइने छ ।
  २. प्रथम पटक निर्वाचन सम्पन्न नभएसम्मको अवस्थामा कार्य समितिले गरेका काम कारवाहीहरु यसै विधान सरह भएको मानिने छ ।

अनुसूचि-१

संस्थाको छाप र चिन्हको विवरण